

gospodarskega stališča

Prvi predmet dogovorov na konferenci velikih treh bo odločena, ki naj jo plača Nemci za vojno škodo evropskim ljudem. Zavezniki so izgotovili, po katerem se bo do reperaturacije in sicer načrti. Vsaki deželi, ki zadoškovno, bo določena kvota točk. Po tem bodo šteli vse, kar bo dala Nemci po točkah. Na primer, to delavce, ki bo delal v eno leto, bo vreden 5 točk. Ka tovarna ladja, ki jo bo Anglija, bo pa vredna, na 500 točk. Teh točk bo odmerjenih Rusiji.

ovni pogoji, ki jih bodo določili Italiji, kakor se sliši, precej ugodni, da imajo za to zaslug ameriški Italijani, e za to zavzemali.

riška armada ima najmoderno komunikacijsko in to razstavljeno na radijske oddaje. Radijske ameriške armade so v najmodernejši. Pa nade ne sme rabiti za kot strogo vojaške svrhe. rma ima, na primer, v radijsko oddajo postavljeni tekmuje v vsako Pa ne smejo oddajati na taji zasebnih ali diplomatskih vestih. Za to se mora angliške postaje in za velike vsote.

ukcijo civilnih letal ne leteli pred prihodnjim leti firme, ki bodo izdelale letala za civiliste, le z delom v septembru. do le drobnotica. V ma bodo začeli izdelovati krat drugo leto, ko bo dovolila material zanje.

delški tajnik Anderson rže ukazal zvišati cene im živilom. S tem odjele bodo oškodovani, am do imeli nazadnje celo. Ako bodo namreč cene živilom dvignjene, ne ta živila na črno brzo, direktno na javni trg, bodo ljudje kupili velike, kot pa na črni borzi. pametno misli, da vladna, ker tišči cene živilom, pomaga samo črni borzi, ki končno plača več za zahtevano blago.

se je pojavilo vprašanje, storiti po končani vojni mo zalogo knjig vseh jih ima armada. Neka- tujejo, naj bi se knjige knjižnicam v podeželjih, kjer tako primanj- ligo.

sek senatne zbornice, ki delavskimi problemji je al kongresu, naj takoj postavijo, da se mora najmanjša plača na uro 65 centov. Odsek je po- in danes v Zed, drža- kot 2,000,000 delavcev, o manj kot 40 centov 5,000,000 jih je, ki slu- kot 50 centov na uro 9,000 jih služi manj kot na uro. Taka plača vojne prosperitete sra- ob tem času druginje o nemogoča za življenje, dsek,

Truman si ogleduje Berlin, Stalina ni

POTSDAM, 16. julija. — Predsednik Truman se je danes razgovarjal s premierjem Churchillom in si ogledoval porušeni Berlin. Prvi ameriški predsednik, ki je obiskal Nemčijo, si je ogledal Hitlerjevo državno kancelarijo in druge znamenite razvaline.

Sovjetski državniki so rekli, da ne vedo, če sta dospela Stalin in Molotov že v Potsdam, toda bosta pa gotovo na mestu, kadar se prične zborovanje velikih treh. Konferenca, je bila odložena na jutri, ker se nista pokazala Stalin in Molotov. Splošno pa sodijo, da sta oba ruska državnika že v Potsdamu, pa se ne četa še pokazati.

Truman si je ogledal čete 2. ameriške oklepne divizije, ki ima okupiran del Berlina. Premier Churchill je nepravil vizite pri

Trumanu. To je bil njih prvi sestanek od smrti predsednika Roosevelta. Toda viziti so bili bolj družabnega značaja.

Mr. Truman se je posvetoval tudi s svojim državnim tajnikom Byrnesom, ki se je udeležil konference na Krimu s predsednikom Rooseveltom.

Ko je predsednik ogledoval ruševine kancelarije, je rekel: "To je nekaj strašnega, toda sami so si to nakopali."

Mr. Truman, ki je bil topniški stotnik v prvi svetovni vojni, je pohvalil stotnijo "E" od 17. bataljona inženirjev, ki je prešla Reno pod sovražnim ognjem in izjavil: "Prav žal mi je, da nisem imel prilike osebnostno poskusiti nekaj te vojne."

Ko se je predsednik peljal skozi Brandenburška vrata, ga je tam pozdravil ruski general Aleksander Korbakov, poveljnik Berlina. Predsednikov avto so spremljali ameriški tajni polici-

sti in pa oddelek vojakov.

Berlinčani, ki so bili na cesti peš ali na kolesih, se niso dosti zmenili za to ameriško skupino.

Druga oklepna divizija, ki se je postavila po cesti za pregled predsedniku, je zavzemala dve milj dolgo vrsto s tanki, topovi in drugo bojno opremo.

Churchill je obiskal razvaline kancelarije kakih 10 minut potem, ko je Truman odšel. Ogledal si je tudi prostor, kjer pravijo, da je zgorelo Hitlerjevo truplo. S Churchillom je bil zunanji minister Eden. Churchill je bil skoro pol ure med razvalinami, kadil dolgo cigaro in drezal s palico v ruševine. Podal se je tudi v prostore pod kancelarijo, kjer je baje Hitler preživel svoje zadnje trenutke za časa ruskega obleganja.

U. S. IN BRITSKE LADJE SO SKUPNO UDARILE NA JAPONSKO PRESTOLNICO

Japonska je prvič pod kombiniranim napadom. Do 1,500 letal je danes napadlo Tokio in okolico. Napad se ob tem času še vedno nadaljuje.

Guam, 17. julija. — Ameriška in angleška bojna mornarica, ki sta skupno poslali k napadu največjo zračno armado v zgodovini z nosilcev letal, sta danes poslali kakih 1,500 letal na Tokio in okolico. Napad se ob tem času še vedno nadaljuje.

Amerikanci in Angleži so začeli z napadom ob jutranji zori. To je bilo manj kot eno uro potem, ko je kakih 500 ameriških super bombnikov napadlo z žigalnimi bombami štiri japonska mesta v razdalji 460 milj preko Japonske.

To je zdaj črvi, da sta ameriška in angleška mornarica skupno udarili na sovražnika. Obema flotilama poveljuje ameriški admiral Halsey.

Admiral Nimitz v poročilu imenuje angleške bojne ladje, ki sodelujejo pri napadu in sicer je en nosilec letal, ena bojna ladja, dve križarki in pet rušilcev. So pa še druge ladje, ki pomagajo v tej bojni akciji.

Radio iz Tokia poroča, da je pri napadu najmanj 10 nosilcev letal.

Takoj, ko je začela skupna flotila napadati japonsko ozemlje, je admiral Nimitz poročal v Ameriko, da je ta napad predigra k samji invaziji Japonske.

V soboto in nedeljo je 3. ameriška flotila požgala s svojimi letali tri japonska industrijska mesta in potopila ali poškodovala Japoncem 128 velikih in manjših ladij. Potem je pa utihnil vsak glas o poziciji te flotile, dokler se ni danes zjutraj pojavila skupno z angleško flotilo pred Tokiem.

Glavni cilj obeh flotil je najbrže ta, da bosta poskusili najti japonsko bojno mornarico, kar

jo je še preostalo, da jo uničita.

Ker je admiral Nimitz poročal danes zjutraj, da je ta skupni napad ameriške in angleške flotile predigra k invaziji na Japonsko, je to znamenje, da hoče mornarica najprej popolnoma zapreti Japonsko k vsej pomoči od zunaj ter uničiti vso industrijo, ki zalaga japonsko bojno silo z municijo in orožjem. Nato pride pa glavna invazija na japonsko celino.

V Franciji se zbira 45. divizija za odhod domov

Pariz. — 45. pehotna divizija se je včeraj pomaknila v taborišče Reims, odkoder bo odkorakala v pristanišče za odhod domov. Na ladje bo šla enkrat v avgustu.

Ta divizija se je borila v Siciliji, Salerno in Anzio, predno se je pomaknila za nadaljne boje v Francijo.

Na vse načine se trudi, da bi šel na oni svet

Jacob Bator, star 55 let, stanujoč na 3234 W. 14. St. je sklenil, da odide s tega sveta. Šel je v klet, kjer se je parkrat tresel s sekuro po glavi. Pa se že ni dovolj česnil, ker duša ni hotela iz telesa. Pa je šel na verando v drugo nadstropje in skočil na tla pred hišo. Tam so ga pobrali in odpeljali v bolnišnico, kjer še vedno "diha."

MATI JE VTKNILA NOVOROJENO DETE V FURNEZ IN GA POTEM ZAŽGALA

Pod policijsko stražo v mestni bolnišnici v Clevelandu se nahaja Mary Grassi, stara 21 let, ki je priznala, da je svoje novorojeno dete potaknila v furnez ter potem zažgala papir in smeti, na katerih je otrok ležal.

Otroka je porodila brez pomoči v kopalnici. Takrat je bil otrok še živ, pravi. Ne ve pa, če je bil otrok živ, ko ga je delala v furnez. Otroka je porodila okrog šestih zvečer. Dekle stanuje na 3224 W. 33. St.

Soseda je videla, kako se je začelo kaditi iz dimnika v Grassevi hiši, pa je vprašala očeta od Mary Grassi, če so zaradi mraza zakurili furnez. Oče je šel pogledat v furnez, tam našel otroka, pa ga je naglo izvlekel ter položil na tla. Naročil je sosedi, naj pokliče policijo. Predno je ta dospela, je bil otrok že mrtev.

Dekle je izpovedalo, da je otrokovo oče nek vojak, ki je že 8 mesecev čez morje. Ni pa hotelo povedati njegovega imena. Domačih ni nihe vedel o dekletovem stanju, niti da je porodila.

Denar zbiraajo za nove karte vojakom

Ameriška legija je začela s kampanjo, da zbere denar za 50,000 novih igralnih kart za naše vojake na Pacifiku. Karte stanejo 30 centov "dek" in so posebno trpežne za tropično podnebje. V vročem soncu in vlagi se karte namreč kmalu pokvarijo, zato vojaki potrebujejo veliko novih.

Kakor ljudje splošno radi igrajo karte, tako jih še radi igrajo vojaki, ki ob prostem času nimajo nobenega drugega razvedrila.

Za te karte, ki se jih bo iz nabranega denarja kupilo za vojake, ni treba plačati nobenega davka.

Kdor bi rad prispeval kak cent v to, lahko prinese ali pošlje v naše upravnništvo in mi bomo denar oddali na pristojno mesto. Zlasti tisti, ki radi "vržete" karte, se spomnite s kakim dolarjem na naše fante tam na Pacifiku ali na Aleutih, pa jim kupite nove karte, da se bodo fantje z njimi motili ob prostih urah.

NOVI GROBOVI Perzija bo trd oreh za velike tri na konferenci

Rudolph Novak. Včeraj zjutraj je umrl, kot smo že poročali, po kratki bolezni v Emergency Clinic bolnišnici poznani rojak Rudolph Novak, star 45 let. Stanoval je na 17206 Neff Rd. Bil je rojen v Clevelandu iz znane Štefan Novakove družine.

Tukaj zapuščala žalujočo soprogo Albino roj. Križman, ki je urednica Zarje, glasila Slovenske ženske zveze, dve hčeri: Corrine in Gloria Jean, sestro Mrs. Alice Novak ter štiri brate: Frank, Steve, Louis in John, ki je vrdni vođa 23. varde.

Bil je član društva Ribnica št. 12 SDZ in Jugoslav Camp 293 WOW. Bil je nadzornik v mestnem Wildwood parku zadnjih par let.

Pogreb se bo vršil v četrtek zjutraj ob 9:15 iz Svetkovega pogrebnege zavoda v cerkev sv. Vida ter potem na Kalvarijo. Naj mu bo lahka rojstna ameriška zemlja, preostalih pa izražamo naše iskreno sožalje.

William Vesel. Po kratki bolezni je umrl v Mt. Sinai bolnišnici William Vesel, star 27 let, stanujoč na 21510 Kenyon Drive, Maple Heights. Tukaj zapuščala žalujočo soprogo Marie, starše Charles in Cecelia roj. Kikel, tri brate: Pfc. Charles v Nemčiji, S/Sgt. Edward v Floridi in Alberta, sestro Lillian omož. Knobl in več drugih sorodnikov. Rojen je bil v Clevelandu ter je bil zaposlen pri Jack & Heintz Co.

Pogreb bo v četrtek zjutraj ob 8:15 iz Želetovega pogrebnege zavoda v cerkev Brezmadež. Společja na Superior in 41. cesti ter na Kalvarijo. Naj počiva v miru, preostalih sožalje.

Vabilo na sejo. Direktorji SDD na Recher Ave. imajo jutri večer ob osmih važno sejo. Vsi naj bodo gotovo navzoči.

Belgijski kralj Leopold se ne misli odpovedati

Bruselj, Belgija. — Belgijski vladni kabinet se je sestel k izredni seji, na kateri je premier Acker povedal, da se je kralj Leopold odločil, da se ne bo odpovedal prestolu, pa da se tudi ne namerava vrniti še kmalu domov.

Zdaj se nahaja v svoji vili pri Salzburgu v Avstriji. Leopold je rekel, da bo počakal splošni volitev v Belgiji, predno se bo odločil za nadaljni korak.

Prijazen obisk

Včeraj nas je obiskal rojak Anton Rems iz Gowande, N. Y. Bil je tukaj na obisku pri prijatelju Frank Strausu na 16305 Trafalgar Ave. in drugih znanih. Anton je doma od Kamnika na Gorenjskem. Sinoči se je vrnil zopet dmoov.

Darovi za begunce

Za slovenske begunce v Rimu so nam izročili darove sledeči: Msgr. Vitus Hribar, župnik pri Mariji Vnebovzeti v Collinwoodu je dal \$11.00, Mrs. John Pintar iz Burgettstown, Pa. je pa darovala \$5. Iskrena hvala obema za velikodušen dar.

Pismo ima pri nas

Frank Andolsek, katerega naslov je bil prej 6203 St. Clair Ave. ima v našem uradu pismo od mornarja Richarda Andolsek iz Great Lakes, Ill.

Maša sedmina

V četrtek ob 7:30 bo darovana v cerkvi Immaculate Conception na Superior in 41. cesti maša sedmina za pokojnega Joseph Zgajnarja.

Kupujte vojne bonde!

Razne vesti od naših borcev v službi Srčica Sama

Po dveh letih službe na Južnem Pacifiku je prišel na 30 dnevni dopust mornar Rudy Troha, sin Mr. in Mrs. Leo Troha iz 19707 Arrowhead Ave. Udeležil se je več bojev, pa je iz vseh srečno prišel. Dva njegova brata služita na Pacifiku, Stanley in Milan, brat Alfonz je pa v Nebraski.

Mornariški oddelek je obvestil Mr. in Mrs. Peter Stakich, 19610 Shawnee Ave., da je njun sin MMM Daniel R. Stakich pogrešan v akciji na krovu podmornice U. S. S. Trigger ki je najbrže izgubljena.

Pfc. William J. Grzincic je bil ranjen na 24. maja na Okinavi. Tako sta bila obveščena njegova starša Mr. in Mrs. John Grzincic iz 6310 Glass Ave. Star

Po 18 mesecih službe preko morja z 8. zračno armado je prišel iz Anglije Cpl. Edward Lampert na dopust za 30 dni in prebiva pri svoji ženi Agnes na 3858 St. Clair Ave. Ona je hči družine Steklasa iz istega naslova. Cpl. Edward je pa sin Mr. in Mrs. Mike Franko, 1010 E. 70. St. Prijatelji ga lahko obiščejo na gornjem naslovu.

V vojaški službi sta še dva druga brata in sicer Pfc. Albert pri pehoti v Nemčiji in pričakuje, da bo kmalu poslan na Pacifik, Anthony S 1/C je pa pri mornarici nekje na Pacifiku.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

(JAMES DEBEVEC, Editor)

6117 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio.
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado na leto \$6.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.50.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$4.00.
Za Ameriko in Kanado, četrt leta \$2.00. Za Cleveland, po pošti četrt leta \$2.25.
Za Cleveland in Euclid, po razmašilih: Celo leto \$6.50, pol leta \$3.50, četrt leta \$2.00.
Posamezna številka 3 cente

SUBSCRIPTION RATES:
United States and Canada, \$6.50 per year. Cleveland, by mail, \$7.50 per year.
U. S. and Canada, \$3.50 for 6 months. Cleveland, by mail, \$4.00 for 6 months.
U. S. and Canada, \$2.00 for 3 months. Cleveland, by mail, \$2.25 for 3 months.
Cleveland and Euclid by Carrier, \$6.50 per year; \$3.50 for 6 months.
\$2.00 for 3 months.
Single copies 3 cents.

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

No. 164 Tues., July 17, 1945

Diplomatska kriza med Rusijo in Turčijo

"Tam za turškim gričem" kurijo kresove, ki znajo vsak čas zagoreti. Zaenkrat si dajejo priimke samo še preko ploča, ampak iz tega se pa lahko razvije najlepši pretep, ki si ga more človek misliti.

Rusija in Turčija sta si namreč v laseh in Turčija noče slediti drugim malim deželam, ki so se poskrile pod pehar, ko je Moskva zaropotala, pa pridno vrača Rusiji besedo za besedo. To povzroča velike glavobole tako v Washingtonu kot v Londonu in "veliki trije" bodo najbrže vso zadevo rešali. Kako jo bodo pa rešali, bomo videli potem.

Turki se dobro zavedajo, da Rusija misli resno, ko je dala razumeti, da zahteva revizijo statusa v Dardanelah in Bosporu. To se pravi z drugo besedo: Rusija hoče imeti kontrolno nad to morsko ožino. To je eno. Drugo je pa to, da zahteva Rusija provinci Ardahan in Kars, ki stratezično dominirata Perzijo in njena oljna polja in kateri je Rusija prostovoljno odstopila Turčiji še leta 1921. Dalje zahteva Rusija ratifikacijo meje z Bolgarijo in Tracijo, s čemer bi dobila Bolgarija dostop do Egejskega morja. In koncem konca zahteva Moskva demokratično vladno v Angori, ki bo, to se razume, naklonjena Rusiji.

V Londonu in Washingtonu upajo, da bo šel turški zunanji minister v Moskvo, kjer bi v prijateljskem glasu vprašal Stalina, kaj bi bile njegove najmanjše zahteve, da bi se stvar poravnala mirnim potom.

Zaenkrat pa ne kažejo Turki prav nobene volje, da bi se podali zahtevam iz Moskve. Baje pa so pripravljeni, da se odpre reševanje Dardanel in sicer naj bi pristopovali vsi, ki so podpisali zadnjo pogodbo, ki je dala Turčiji upravo nad Dardanelami. Baje je Turčija tudi pripravljena, da uniči vse utrbe ob Dardanelah in Bosporu. Toda Turčija pravi, da kar bi rada Moskva je to, da se Dardanele zapro v slučaju potrebe za bojne ladje vseh drugih dežel razen Rusije. Temu se bodo pa skoro gotovo uprle druge države združenih narodov.

Turki izjavljajo, da jim je dala provinci Ardahan in Kars ruska vlada pred 24 leti kot znak dobre volje stalnega prijateljstva. Turčija v tem oziru ni svojih odnošajev do Rusije niti malce predrugačila, trdi ruska vlada. Nenapadno pogodbo, ki je obstajala med Rusijo in Turčijo je odpravila Rusija in to proti želji Turčije.

Turki hite zatrdjati, da so bili v najbolj temnih dneh, to je v 1941 in 1942 zvesti zaveznikom, ko je Nemčija ponudila turški vladi ogromne koristi, ako bi dovolila, da bi nemška zračna sila bombardirala ruska oljna polja v Baku s turških baz. To je Turčija kratko in malo odrekla Hitlerju, s čemer je gotovo ustregla, misli, Rusiji in ostalim zaveznikom.

Kar se tiče druge vlade v Angori je pa sedanja vlada vehementno odklonila Rusiji. Sedanji turški voditelji so prepričani, da imajo popolno zaupanje naroda za seboj in narod spremembe ne bi hotel.

Tak je položaj na Bližnjem vzhodu, katerega morajo na ta ali oni način rešiti med drugim veliki trije v Potsdamu. Ako ga ne bodo rešili ugodno, bodo zagoreli kresovi in ti lahko zanetijo zopet svetovni požar.

Predsednik na tehtnici

Ob tem času je stopil predsednik Zed. držav na evropska tla. Ko je zapuščal evropski kontinent pred 27 leti kot artiljerski stotnik v ameriški armadi, ki je odhajala domov po zmagi nad Nemčijo, pač ni sanjal, da bo prišel po tolikih letih zopet nazaj v Evropo in sicer kot predsednik največje demokratične države na svetu. V Potsdamu, kjer je bil otroški vrtec za pruski militarizem, bo predsednik Truman govoril v imenu 130,000,000 Amerikancev v novem triumviratu: Churchill, Stalin in Truman. Oba člana trojice, ki sta bila komaj pred petimi meseci na Jalti z njegovim prednikom, bosta gotovo skušala oceniti novega člana trojice, katerega bosta zdaj prvič videla in spoznala.

Ne bomo se motili, če zapišemo, da sta tako Churchill kot Stalin opazovala delo našega predsednika, odkar je nastopil urad po Rooseveltovi smrti, pa do danes. Gotovo jima je znano, da ameriški narod popolnoma zaupa novemu predsedniku. Čeprav je bil skoro nepoznan, ko je prišel v Belo hišo, pa je nedavno poskusno glasovanje po deželi pokazalo, da 87% naroda odobrava njegovo dosedanje delo. Največ, kar je predsednik Roosevelt kdaj dosegel pri takem poskusnem glasovanju, je bilo 84%.

Oba člana trojice sta gotovo tudi že opazila, da se je v Ameriki rdeča luč že precej umaknila zeleni. To je gotovo vzel na znanje zlasti Stalin.

Pa kakor ves svet gleda zdaj na predsednika Trumana in njegovo obnašanje na konferenci velikih treh, tako gleda nanj tudi ameriški narod. Naš predsednik je zdaj na tehtnici, tako pred očmi ameriškega naroda, kot pred očmi vsega sveta. Kolikor se je izkazal dozdaj s predsedniškimi problemi, smo lahko popolnoma mirni, da bo Mr. Truman to preskušnjo dobro prebral in da se ameriški narod ni varal, ko mu je izrekel pri poskusnem glasovanju tako veliko zaupnico. Prepričani smo, da bo dobro zastopal Zed. države

BESEDA IZ NARODA

Dr. Ribnikar opisuje strahote v Sloveniji

Naslednje poročilo je pisal iz Rima v začetku junija Dr. Ribnikar, sin Adolf Ribnikarja znanega slovenskega politikarja in izdajatelja dnevnika "Večernik" v Mariboru. Poročilo se glasi:

Severozahodni del Jugoslavije, to je Slovenija, je prišel pod oblast Titove vlade šele 9. maja 1945, medtem ko je Srbija in večji del Hrvatske nemška vojska evakuirala že pred meseci. Tu v Sloveniji je bilo v začetku maja okrog 15,000 mož Narodno obrambne vojske. Nemška vojska je v glavnem zapustila Slovenijo že koncem aprila in Titova vojska je prišla v Slovenijo šele dva tedna pozneje.

Narodno obrambna vojska Slovenije je bila sestavljena iz različnih formacij. V njej so bili četniki iz severnega dela Slovenije, ki je bil ves čas, od leta 1941 dalje pod nemško okupacijo. Njihov boj je obstajal večinoma iz sabotaže in vojnstva na škodo nemške obojene sile. — Nadalje so tvorili Narodno obrambno vojsko številni srbski četniki, od katerih so mnogi že od leta 1941 dalje bili člani vojske generala Draže Mihajlovića, a so se ob koncu leta 1944, ko je Titova vojska zasedla Srbijo, umaknili v Slovenijo. Največji del Narodno obrambne vojske pa so tvorili domobranci. Po odhodu Italijanov iz južnega dela Slovenije, to je po 8. septembra 1943, je ostal ta teritorij skoro brez vsake okupatorske vojske. Nemci so namreč imeli samo majhne posadke v Ljubljani in še po nekaterih prometno bolj važnih krajih. Za red in mir po vsej ostali deželi pa se niso brigali. Na jesen 1943 je bil velik del Slovenije v rokah Titove vojske. Ta vojska pa se ni borila proti Nemcem in ni izvrševala niti sabotažnih akcij, pač pa je imela za svojo dolžnost, da obrne svoje orožje proti onemu delu slovenskega naroda, ki je ostal demokratičnega mnenja.

Ne boj proti okupatorju ampak proti lastnemu narodu, v kolikor ni komunističnega mišljenja, to je bila glavna naloga Titove vojske. Vsi poiskusi demokratično usmerjenih organizacij, da bi napravile s Titovo vojsko sporazum za skupni boj proti Nemcem, so ostali brezuspešni, ker je ta komunistična organizacija bila mnenja, da je njena najvažnejša naloga uničiti ves demokratiški življenjski čas okupacije, tako, da bi mogli po vojni nemoteno prevzeti vso oblast. V letih 1942 in 1943 je na majhnem teritoriju — ki šteje komaj 320,000 duš — kjer se je ugnedila Titova organizacija padlo čez 25,000 žrtev komunističnega terorja.

Nemški okupator je z veseljem opazoval to ubijanje. Da preprečijo popolno iztrebljenje vsega demokratičnega življenja so Slovenci po odhodu Italijanov v jeseni 1943 ustanovili "domobranstvo" z edino nalogo, da štiti narod in mir. Domobranstvo so ustanovili na podlagi Haške konvencije (1903), ki odreja, da mora za časa okupacije okupirani narod sam skrbeti za red in mir.

Poveljstvo zavezniške vojske je bilo obveščeno, da je v Sloveniji Narodno obrambna vojska, ki si želi čim prej združiti vse zavezniško vojsko, da se v njenem sestavu bori proti Nemcem.

Prve dni maja tega leta in da ga "stara mačka" v trojici ne bosta prav nič vrtela. Truman je doma iz Missouri, kjer redijo trmaste mule.

(1945), ko ni bilo več nemške vojske v Sloveniji, je Narodno obrambna vojska imela nalogo, da omogoči demokratično usmerjenemu narodu umik iz domovine, da ga ne bi Titova vojska na begu poklala. Ko je Titova vojska obkolila Slovenijo od juga in zahoda, je začelo civilno prebivalstvo bežati proti severozahodu. Begunci so šli na pot večinoma brez prtljage. Tiste dni, to je 5., 6. in 7. maja se je pomikala nepretrgana kolona iz Ljubljane na Ljubelj in potem proti Celovcu. Žene z otroci na otroških vozičkih, stari in nedorasla mladina, borci za demokratične ideale in ostala inteligenca, vse to se je v najbolj žalostnem sprevedu, kar si ga more narod v svoji zgodovini misliti, pomikalo proti severozahodu. Narodna obrambna vojska je ščitila te ostanke demokracije pred Titovo vojsko, ki je hotela za vsako ceno presekati pot ter begunce na licu mesta pobiti. Ti ostanki slovenske demokracije so prišli končno med 7. in 10. majem na Koroško.

Dne 11. maja so stopili predstavniki Narodnega odbora Slovenije v zvezo z angleško komando brigade v Celovcu. Javili so ji, da je Narodno obrambna vojska na razpolago zaveznikom. Angleška komanda je sicer zavrnila pomoč te vojske, pač pa je izjavila, da vzame pod svojo zaščito vojsko in civilne begunce. Nato je bila vojska razorožena, ter vsi vojaki in civilisti prepeljeni v Vetrinje, kjer so jih namestili v taborišču. Člani Narodnega odbora so bili od tedaj v stalnih stikih z angleško komando, ki jim je ponovno zagotovila, da so civilni begunci kakor tudi vojska pod zaščito angleških vojnihi oblasti in da jih ne bodo izročili Titovi vojski. To zadržilo je bilo ponovno dano od strani angleške komande kakor tudi od poedinskih angleških vojaških oblasti.

A zgodilo se je, kar smo najmanj pričakovali. Dne 24. maja so angleške vojske obkrožile natovorile okrog 3,000 vojakov s zagotovilom, da jih odpeljejo v Palmanovo v Italijo. Tudi naslednje dni so odvažali transporte. Moštvo kakor tudi vodstvo Narodnega odbora, so bili prepričani, da jih peljejo v Italijo. Šele 28. maja se je vrnil vojak, ki je pobegnil med transportom in povedal, da odpeljano moštvo ni šlo v Italijo, ampak v Jugoslavijo, kjer je bilo izročeno Titovi vojski. Narodno vodstvo in poveljstvo vojske sta se takoj zglasila pri angleški komandi v Celovcu ter prosila za pojasnila. Na angleški komandi so deloma zanikali, da bi šli transporti v Jugoslavijo. Nekateri angleški oficirji so bili vidno užaljeni, da se jim more kaj takega poditi. Komandant pa je v ostalem zagrozil, da bo rabil silo, ako bi se kdo upiral transportu. Na odpor razoroženega moštva (Nadaljevanje na 3. strani)

Tako je zapisal v eni številki mesečnika "Ave Maria" v preteklem letu p. Bernard Ambrožič, OFM., ko je poročal v kakih treh zaporednih številkah omenjenega mesečnika zanesljiva poročila iz stare domovine. Jasno so bila podana nekatera imena, starost, v katere župnije spadajo in kateri dan so izvršili nad ubogo žrtvijo likvidacijo (usmritev). In ameriški Slovenci smo vzel vse to z nekako hladnokrvnostjo na znanje, ne da bi imelo to kak večji pomen za nas. In kakor

takrat nismo verjeli p. B. Ambrožiču, ki nas je svaril pred partizansko nevarnostjo, tako tudi jaz pravim: "Kdo mi pa veruje."

Če dam kaki osebi čitat Ameriško Domovino in ko prečita vprašam, če verjame tem poročilom, pa pravi: To more biti že kak nasprotni fašistovski izdajalec, kateri bi rad djal v slabo luč Osvobodilno Fronto. Kako more še kdo zagovarjati Osvobodilno Fronto, pred katero morajo ljudje v masah bežati, bežati pred komunisti, kakor ovce pred krvoločnim volkom. Bežijo brez vseh sredstev, samo da si rešijo golo življenje.

Vprašam vas, ali so vsi ti tiščali izdajalci? Ali so tudi otroci izdajalci? Mogoče jih je par odstotkov, ki so simpatizirali z okupatorji, pa če so bili z Nemci ali Italijani, so bili večinoma le iz strahu za svoje življenje. In ti naši ameriški partizani si nad temi grozotami pa še veselja roke manejo, češ, naj le pobijejo tiste katoličane. Zapomnite si, ljudi lahko pobijejo, a Boga ne bodo ubili in nekoč se bodo znašli pred Njegovim sodnim stolom. Vse tako kaže, da se zopet ponavlja ista igra, kot je bila v rimskih časih pod vladjo cesarja Nerona. Ko se bo pisala slovenska zgodovina, bo omenjenih mnogo svetnikov iz Slovenije, ki zdaj kri prelivajo za sveto vero — blagor preganjanim, ker otroci božji bodo imenovani.

Naročnik iz Penna.

Nismo vsi krivi

Če pogledamo na dogodke, ki se dogajajo sedaj v Evropi in vidimo, kako strašno trpijo ljudje pod komunističnimi gospodarji. To je res nekaj strašnega, če je magari le polovica res, kar se nam poroča. Ljudje nimajo ničesar govoriti, ampak le tisti, katerega postavi stric Stalin.

A sedaj pa tudi malo premislimo, kdo pa je pripomogel, da je Stalin oziroma komunisti tako zrastle, da je že skoro čez vso Evropo. Največ so k temu pripomogle Amerika in Anglija, če bi mu ne bile te pomagale, bi ne bilo danes ne Stalina in ne komunizma, a sedaj je pa močan in vse se mu mora pokoriti. Po vseh zborovanjih, shodih in časopisih se je

Kdaj bo konec vojne z Japonci?

Ako uganete, dobite lepo denarno nagrado!

Da se bomo nekoliko motili in lažje čakali na konec vojne, razpisuje Ameriška Domovina tri denarne nagrade onim, ki bodo najbližje uganili, kdaj bo uraden zaključek vojne z Japonci.

Nagrade so \$100, \$75 in \$25

Kdor bo najbližje uganil konec vojne, dobi prvo nagrado, drugi najbližje drugo in tretji najbližje tretjo.

Kaj vam je treba storiti, da dobite nagrado? Prečitajte pazno sledeča pravila:

1. Pravico do nagrade imajo samo naročniki Ameriške Domovine, ki morajo imeti takrat, ko bo nagrada določena, list tudi plačan.

2. Napišite na papir urc, dan, mesec in leto uradnega konca vojne z Japonci, kakor vi mislite, da bo. Denite v kuverto ter zapечатite. Pošljite ali prinesite v urad Ameriške Domovine, 6117 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio. Zunaj na kuverto zapišite v levi kot: V-J. Tako bomo videli že na naslovu, da je v pismu naznanilo o koncu vojne in ne bomo pisma odprli.

3. Izbrana bo posebna komisija, ki bo odpirala ta pisma takoj zatem, ko bo predsednik Zed. držav uradno po radiu naznanil konec vojne z Japonci, kot je to storil ob koncu vojne z Nemčijo.

4. Vsa ta pisma morajo biti v uradu Ameriške Domovine do SOBOTE 1. septembra. Lahko odgovor pošljete takoj ali kadar hočete do 1. septembra. Na pozneje došla pisma se ne bomo ozirali.

5. Pišite razločno, da se bo lahko čitalo. Napišite uro, dan, mesec in leto konca vojne, ter podpisite svoje polno ime in naslov.

6. Vsak naročnik Ameriške Domovine sme napisati samo en odgovor.

7. Ako se pa primeri, da jih bo več, ki bodo dali natančno isti odgovor, se bo nagrado med nje enakomerno razdelilo.

Torej zdaj pa le na delo in ugibajte! Trije naročniki bodo gotovo dobili nagrade, vprašanje je samo kateri. To je pa od vas odvisno.

Gospod Julius so me oni dan vprašali, kdaj jo bom mahnil naprej po Gabrovškem hribu, kjer sem zapremzal lani, ko sem začel dajati ljudem v jezike naš zlet na farme na Delavski praznik. Zagvišal sem mu, da še nisem pozabil in zopet poprimem enkrat te dni, ko se

vedno kričalo in se še kriči, da le Rusija nas more rešiti, ona naj vzame vse Slované v svojo zaščito, Slovani se morajo zediniti ip. združiti itd. Ali pa niso dotičniki vedeli, da je Rusija komunistična država že 28 let, pa še nič ne kaže, da bi se kaj predrugačilo. Torej so dobro vedeli, da kdor agitira za Rusijo, da agitira za komunizem; torej smo tudi mi krivi, ko smo kričali za Rusijo. Velika zmotna je tudi to, da nekateri vpijejo: Mi smo za Rusijo, pa ne za komunizem. . . Jaz pa pravim, kdor je za Rusijo, je tudi za njeno vladno — komunizem.

No, sedaj je pa rešila vse Slované, ko jih je vzela v svojo zaščito. Komunizem je dandanes gospodar Evrope. Seveda se bo tudi to preobrnilo, a kdaj, tega pa nihče ne ve. Kajti komunizem in kapitalizem ne moreta skupaj orat.

Pa še nekaj se mi zdi, da je bedarija pisat, namreč, da so pri SANSU zapravili Trst in Koroško. Le pamet, da bi pri SANSU imeli tako moč! Poglejmo Poljake v Londonu. To so veliki državniki, večji kot pri SANSU, pa kaj so dosegli za Poljsko — NIČ. Torej tudi pri SANSU niso tako močni, da bi lahko dobili Trst in drugo, če bi hoteli. Za tako mogočne jih pa res ni treba imeti, ker niso in tudi te časti ne zaslužijo. Le pamet, "veliki trije" se ne brigajo, kaj hočejo pri SANSU ali drugje, ker dandanes se ne vpraša ljudi, kaj hočejo.

Veliki trije so naredili meje, posebno pa Rusija, drugi ji pa kimajo. To je nova svoboda in kdor kriči, da je za Rusijo, ta tudi dobro ve, da je tudi za komunizem. S pozdravom, Frank Opaskar, st.

Bog ti daj zdravo znanje, ampak saj veš, gače tucel nič ne. Je res, kakel nam da je dandanes, kadarji Zato pa tudi ni dosti, in morda boš moranil, ti bom dobila." Je že "Marjanca, saj si je da nisem bogve kaj veseli. Da bo le kaka toliko stvarca, pa bo okle. "Pa dobro," reskribe Marjanca, "te bome je la, če bom katero kar ne adijo, no."

Bog ti daj zdravo znanje, ampak saj veš, gače tucel nič ne. Je res, kakel nam da je dandanes, kadarji Zato pa tudi ni dosti, in morda boš moranil, ti bom dobila." Je že "Marjanca, saj si je da nisem bogve kaj veseli. Da bo le kaka toliko stvarca, pa bo okle. "Pa dobro," reskribe Marjanca, "te bome je la, če bom katero kar ne adijo, no."

Saj si slišala, in začela sva se menila z. Toda "Kaj ne bom, a je E. la, kot bi bila obel. "Kaj praviš, Mervzami misli, naj mu o. j. ram, ali je kar takaj pa vseh nerodnosti p. bro del "Zares, zares, "le skomandiraj "zakaj moreš, saj revež, rbeh in čase katero dobi."

"No, mu jo pa je je po obljubi. Marjanca pove Bog ne daj, da bitv. Tove. ljala o tem, da se meni s ševala. Ne marja sta b. šlil, da mu ne d. poroči t. re."

"Tako b o m diše, grob," je zatrdje. b o d o r o k a, ki je pa poznam." koliko časa bo p. p. j. minuti potem sem je me. Pa nisem bil nič travil da mi jo bo Marjancaščina g. dirala, kakor je bila Mar. ji jaz toliko v. tega ja. meni, potem ne. da pra. bo kaj kruha iz. je moža.

Well, bomo v. v. n. mi jo bo, ali če m.

beseda nekoliko vleti te v red domače razme pride na vrsto, saj se ne mudi. Kar malo saj je tudi tisti, kakor je s češnje padel.

Veste, oni dan me je in v ofico prijazna K. Marjanca. To se pr. vila se je po opravlju. am. tol. kak. i. pa kako je pri nas, v s. ko. k. kako vaša družina, naša družina. Tako fergerala in zaključil vse tako naprej, ka. hočejo. Vse dobro in. "Ti, jaz ti pa eno l. mandiram," je rekla. odhajala.

"Marjanca, Bog ti je, samo če jo res m. be. "I, no, če pa pra. jo lahko. Kakšno t. zvo. da bom vedela izbira. in. "Saj veš, najraje je mlade. Vedno se rav. stem geslu, da sta. vedno bolji kot pa. sam. "Pa ne vem, ali bo. ali samo tako praviš. dve. Marjanca, ki misli. etu. vedno ta kolona na. je treba moje bes. del. prevagati od vseh. den se mi more v. skrb. "Če ti pa rečem, čemer bolj ne ustre. mi eno pravdansk. poiš. raš. Saj veš, kako dandanes zanje. Ne. da bi imel več kot. od lanskega decem. si lahko predstavlj. kako. do njih, kot našem. do binkoštnih rosic. oliko. res misliš, da mi. skomandiraš, daj m. sten. čem, in moja večna. ti ne fali. Najraje je sk. lahko misliš, take, poljen, jene, da je kaj za. da. Prav iz srca rad bi skrb. ljen dati celo nek. pre. za tvoj trud."

"Orajt, bom je se z. Ampak saj veš, gače tucel nič ne. Je res, kakel nam da je dandanes, kadarji Zato pa tudi ni dosti, in morda boš moranil, ti bom dobila." Je že "Marjanca, saj si je da nisem bogve kaj veseli. Da bo le kaka toliko stvarca, pa bo okle. "Pa dobro," reskribe Marjanca, "te bome je la, če bom katero kar ne adijo, no."

Bog ti daj zdravo znanje, ampak saj veš, gače tucel nič ne. Je res, kakel nam da je dandanes, kadarji Zato pa tudi ni dosti, in morda boš moranil, ti bom dobila." Je že "Marjanca, saj si je da nisem bogve kaj veseli. Da bo le kaka toliko stvarca, pa bo okle. "Pa dobro," reskribe Marjanca, "te bome je la, če bom katero kar ne adijo, no."

Bog ti daj zdravo znanje, ampak saj veš, gače tucel nič ne. Je res, kakel nam da je dandanes, kadarji Zato pa tudi ni dosti, in morda boš moranil, ti bom dobila." Je že "Marjanca, saj si je da nisem bogve kaj veseli. Da bo le kaka toliko stvarca, pa bo okle. "Pa dobro," reskribe Marjanca, "te bome je la, če bom katero kar ne adijo, no."

Bog ti daj zdravo znanje, ampak saj veš, gače tucel nič ne. Je res, kakel nam da je dandanes, kadarji Zato pa tudi ni dosti, in morda boš moranil, ti bom dobila." Je že "Marjanca, saj si je da nisem bogve kaj veseli. Da bo le kaka toliko stvarca, pa bo okle. "Pa dobro," reskribe Marjanca, "te bome je la, če bom katero kar ne adijo, no."

Bog ti daj zdravo znanje, ampak saj veš, gače tucel nič ne. Je res, kakel nam da je dandanes, kadarji Zato pa tudi ni dosti, in morda boš moranil, ti bom dobila." Je že "Marjanca, saj si je da nisem bogve kaj veseli. Da bo le kaka toliko stvarca, pa bo okle. "Pa dobro," reskribe Marjanca, "te bome je la, če bom katero kar ne adijo, no."

Bog ti daj zdravo znanje, ampak saj veš, gače tucel nič ne. Je res, kakel nam da je dandanes, kadarji Zato pa tudi ni dosti, in morda boš moranil, ti bom dobila." Je že "Marjanca, saj si je da nisem bogve kaj veseli. Da bo le kaka toliko stvarca, pa bo okle. "Pa dobro," reskribe Marjanca, "te bome je la, če bom katero kar ne adijo, no."

Bog ti daj zdravo znanje, ampak saj veš, gače tucel nič ne. Je res, kakel nam da je dandanes, kadarji Zato pa tudi ni dosti, in morda boš moranil, ti bom dobila." Je že "Marjanca, saj si je da nisem bogve kaj veseli. Da bo le kaka toliko stvarca, pa bo okle. "Pa dobro," reskribe Marjanca, "te bome je la, če bom katero kar ne adijo, no."

vetloba in senca

SPISAL DR. FR. DETELA

az sem mislila na Klan-
na Toneta. On je po-
in razumen človek, ki se
tegnil za tebe."

mo, če si bo hotel nako-
tolikih sitnosti. In saj
kako je bilo in kaj se je
lo. Jaz si ga ne upam
je. Vdovi so se udrle
v spominu nekdanjih dni,
ko je zavrgla očetov svet
krivila svojo nesrečo.
reč prepusti meni. Je-
je dejala Rozala. "Ko-
poznam jaz Toneta, se
brani."

zala je povedala možu
katerega variha da je
zovala Jerici. "Jaz sem
je rekla, "da bo pro-
be. Težko bi bilo odve-
težko sprejeti, ko imava
svojih skrbi. Pojdi ti k
in prosim, naj on pre-
ki bo laže opravljal ko
Jerica je pa grozno
sama kost in koža, in
bojim, da bo imel varih
dve siroti na glavi."

etu pa so silile v glavo
misli. Kako slabotna, da
ka, to je bil kar pozar-
del je samo rešeno, os-
no; obloženo pa s toli-
krmami, da bi jih sama
obvladala. Zvest prija-
ji moral svetovati, da
poišče poštenega moža,
zopet omoži; za svoja
bi potem laže skrbela,
niso na tako slabem
kakor mame. On bi
tako vzel. Seveda se
oliko postaral, a ona se

steni je viselo zrcalo,
eno in napol slepo. To-
je skoz več let preziral,
ljen, če mu je pokazal
da naj se brije. Zda-
skrbno obrisal steklo, po-
predpasnikom čez svoj
in se pogledal proti lu-
je se za med ljudi. Spom-
je tudi, da si je že dav-
el naročiti novo obleko,
adjarjal, kako bi se dalo
rediti. Šel je gledat v
ranilno knjižico, koliko
je že nabralo, in zado-
si je opisaval, kako se
veselila Jerica, ko ji on
koliko da ima prihranje-
denarja in kako lahko
skrbela za otroka. In
je zatopil v te misli,
kar nekako želel, da bi
kar v prav velikih stis-
mo zato, da bi jo on re-
il, prisluzil njeno hvalež-
ka s hvaležnostjo njeno
"Ko se je vrnil iz teh sa-
djet zopet k svojemu delu,
rna je zdela, da dela že za
es, a Toda kaj, ko bo de-
je čakati zaradi tako ime-
okoga žalovanja! Kaj pa
za žalovanje, če je hiši
arja treba? In za Ga-
n žalovati je huda za-
Toda naj bo, da ne bo-
m, alje brusili jezikov.
obal je Bric s prošnjo, da
Mevzame Tone varuštvo
rjevih otrok.

re takaj pa ne?" je dejal To-
sti pa je "bro delo stori," je dejal
res, "zakaj Jerica je v veli-
vežeb in ne ve, kam bi se
obi." pa je poklical sestro Ma-
rjano, povedal svoj sklep.
da biv. Tone," je dejala se-
da meni se tudi smilita si-
marja sta brez očeta."

ne doroči to Jerici, Janez!"
d Tone, "Kadar me po-
dišče, pridem sam doli,
trjave bodo rekli ljudje, da se
poznam."

bo asper je ravno prav
sem je menil Bric, "da ni
nič prav doma."

rijeanaščina ga je zapeljala,
je dala Mana. "Kako je to
je ver tega jaz ne vem; mis-
da prava žena že kako
iz te moža na dom."

no živlega moža nikoli," je
čemo

ugovarjal Bric. "Jerici pa se
bo odvalil težak kamen od sr-
ca, ko ji izporočim, kar smo
se zmenili."

To je bila živa istina; zakaj
Jerica ni slepila sama sebe, da
bi bila upala živeti še nekaj
let; tako je bila onemogla, ta-
ko jo je sapilo in tiščalo v pr-
sih. Čez dan ni mogla počiva-
ti, ker jo je delo priganjalo,
ponoči pa so ji odganjale spa-
nje skrbi, in kadar je zjutraj
prepotena vstala, ni čutila no-
vih moči, samo prejšnjo sla-
bost. Hotela je le še poskrbeti
za svoja dva otroka, preden
odide. Preudarjala je, kako
pošten človek da je Tone, ki
ne bo iskal svojega dobička in
ne prikrajševal varovancev,
zlasti ker je sam premočen in
nima svojih otrok. In morda,
in če Bog da, se ju bo še spo-
mnil ob svoji smrti. Teh misli
se Jerica ni sramovala, in kdor
ve, da tudi pri izbiranju otrov
ljudje ne gledajo samo na po-
budožnost, ji ne bo zameril.

Premišljevala je tudi, kako bi
Toneta zahvalil za njegovo
postrežljivost. Ali naj bi ga
povežane so nas ob dveh pono-
či vodili proti mostu čez Savo.
Še predno sem prišel do mosta,
sem zaslišal "gosto streljanje."
Čim sva se s kolono približala
mostu, sva videla, da so parti-
zane vse ujetnike streljali v
njihova trupla metali v Savo.
Ko sva videla, kaj se dogaja,
sva se z velikim trudom osvo-
bodila in pobegnili."

Trajalo bo še precej časa
predno bomo izvedli za usodo
vseh 14.000 borcev, od katerih
so mnogi nešteto krat tvegali
svoje življenje v borbi z Nem-
ci in v korist zaveznikov. Upa-
mo, da se je mnogim posrečilo

DR. RIBNIKAR OPISUJE STRAHOTE V SLOVENIJI

(Nadaljevanje z 2 strani)

šva proti oboroženi sili ni bilo
misli in tako so angleške vo-
jaške oblasti v času od 24. do
31. maja 1945 natovorile v Ve-
trinju okrog 14.000 jugoslovanskih
vojakov ter jih odpeljali
in izročili Titovi vojski vključ
dani besedi, da jih vzamejo
pod svojo zaščito.

Kaj se je potem, ko jih je
prevzela Titova vojska, zgodi-
lo s temi 14.000 borci, ne vemo
še natančno, ker so jugoslovans-
ke meje hermetično zaprte.
Vendar se je nekaterim izmed
teh borcev posrečilo pobegniti
neposredno pred sigurno smrtjo.
Dva izmed teh in sicer ne-
ki Todor Miletič in Stevan Pa-
šević, sta protokolično izpo-
vedala:

"Iz Vetrinjsko smo se odpelja-
li 25. maja. Bili smo prepriča-
ni, da odhajamo v Italijo. Me-
sto tja pa smo prispeli na Je-
senice v Jugoslavijo. Tam nas
je obklopo 40 oboroženih parti-
zancev, ki so nas najprej izro-
pali, potem pa odpeljali tri po-
staje naprej do Radovljice. Tu
so nas zgnatili v žične ograje.

Drugi dan so nas po dva in
dva tesno povezali z žico. Tako
povezane so nas ob dveh pono-
či vodili proti mostu čez Savo.
Še predno sem prišel do mosta,
sem zaslišal "gosto streljanje."
Čim sva se s kolono približala
mostu, sva videla, da so parti-
zane vse ujetnike streljali v
njihova trupla metali v Savo.
Ko sva videla, kaj se dogaja,
sva se z velikim trudom osvo-
bodila in pobegnili."

Trajalo bo še precej časa
predno bomo izvedli za usodo
vseh 14.000 borcev, od katerih
so mnogi nešteto krat tvegali
svoje življenje v borbi z Nem-
ci in v korist zaveznikov. Upa-
mo, da se je mnogim posrečilo

pobegniti. Dejstvo, da so bili
izročeni Titovcem, priča o tem,
da je bil namen izročiti te bor-
ce neposredni smrtni nevarno-
sti.

Bodočnost letalstva

(Profesor A. M. Low)

Leta 1916 je major Low,
pisec tega članka, poveljeval
eksperimentalni službi
"Kraljevskega letal. zbora"
in je v tem času zamislil pr-
vo letalo brez pilota.

Zelo je važno, da imamo stal-
no v mislih dejstvo, da je le-
talstvo še zelo mlado. Napre-
dek se je razvijal skokoma, za-
to bo letalstvo tudi po vojni
obdržalo svoj tempo razvoja.

Komaj štirideset let je pre-
teklo od časa, ko je človek pri-
čel letati. V tej kratki dobi
smo se dvignili od malih, pri-
godnostnih poletov nekaj me-
trov, ki so bili popolnoma od-
visni od ugodnega vremena, v
dobo, v kateri na tisoče letal
preleta ocean s točnostjo brzo-
vlak in s hitrostjo, ki dovolju-
je potniku večerjati v Londonu
dočim je zajutkoval še v New
Yorku.

Vse to pa ni še nič. Še v te-
ku prihodnje generacije bo ve-
da tako napredovala, da se bo-
do naši otroci norce brili iz le-
talstva, ki ga mi danes pozna-
mo. Večina doseženih uspehov
je še tajnost izumiteljev. Vse
to bo pa privrelo na dan takoj
po sklenitvi miru in mnoge iz-
najdbe bodo verjetno do dna
izpremenile ves svetovni pro-
met.

Že danes izgubi letalo svojo
"modernost," če ima za seboj
šest mesecev življenja. Kaj pa
naj še pričakujemo od jutriš-
njega letalstva?

Izboljšanja bodo v prvi vrsti
dosežena v hitrosti. Letalska
pot ne zahteva posebnih ugod-

nosti. Nič takega kakor je to
slučaj pri luksuznih parnikih.
Kopalni bazeni, trgovine, ko-
palnice, igralnice in podobne
stvari so nepotrebne na poti 3
tisoč kilometrov, ki jo bo bodo-
če letalo preletelo v petih urah.

Vsa letalska potovanja, če-
prav še tako zelo mlada, ima-
jo še vedno pred seboj kot glav-
ni cilj čim večjo hitrost. Prepri-
čani smo lahko, da se bodo že
kmalu po vojni sedanje hitro-
sti najmanj podvojile. Novi
motorji, nove kovine, še lažje
konstrukcije in še boljše gori-
vo, vse to nam daje jamstvo,
da se bo tu tudi zgodilo. Seda-

nja vojna, ki traja pet let, je
letalstvo najmanj za 20 let po-
rinila naprej. Gorivo, ki je bi-
lo leta 1939. samo eksperiment-
talna kurioziteti kemičnih la-
boratorijev, je danes neobhod-
na potreba modernega letal-
stva.

Novi raketni pogoni, ki jih je
iznašel Whittle, so rešili pro-
blem, ki je glede hitrosti naj-
važnejši, ker omogoča stratos-
ferične polete. V teh višinah je
propeler odveč, ker pravega u-
pora sploh ni. Zato se tu po-
javlja raketni pogon, ki ne po-
trebuje nobenega zračnega od-
pora. Hitrosti od 1000 do 1300
kilometrov na uro bodo pri teh
letalih kar navadne.

Z višino se zračni upor stal-
no manjša. V hermetično zap-
rtih in zadostno kurjenih ka-
binah potniki niti ne bodo ob-
čutili te ogromne hitrosti. Ci-
vilna letala ne potrebujejo za-
četnih velikih hitrosti niti ma-
nevriranja z veliko brzino, kar
je za vojno letalo neobhodno
potrebna okoliščina. Civilna
letala bodo v bodoče spuščali
na velikih letališčih s pomočjo
katapultov ali pa zunanjih po-
možnih raketnih motorjev. Po-
morska letališča, nosilci letal,
plavajoči otoki v sredi oceanov,
vse to bo omogočalo preskrbo z
gorivom kakor tudi vstop in iz-
stop potnikov, ki bodo lahko v
bodoče kombinirali morsko vož-
njo z letalsko potjo.

Zelo je verjetno, da se mora-
mo sedanji vojni prav za prav
zahvaliti za stvarstvo novih ti-
pov letal: verjetno je tudi, da
bodo velika preokceanska le-
tala 200-tonska, ki bodo preva-
žala številne potnike zazname-
novala manjši uspeh, kakor pa
majhna letala z veliko hitrostjo,
ki se ne bodo omejevala
zgolj na zvezo med posamezni-
mi večjimi mesti. Za kratke
proge bo prihodnost uporaba
lajala najbrže letala po načelih
"avtogirov" ali "helikopter-
jev"; mogoče celo v obliki kom-
biniranja kopnega in zračnega
prevoznega sredstva.

Velika neprijetnost današ-
njega letalstva je oddaljenost
letališč od bivališča potnika.
Včasih je samo do letališča po-
trebna več časa trajajoča vož-
nja, kakor pa traja sam polet.
V bodoče pa bodo ti pogoji po-
polnoma drugačni. Tehnične
iznajdbe bodo tako dognane, da
bo poslovni človek lahko obče-
val s svojim uradom v času, ko
bo sedel v letalu s pomočjo ra-
diofonije. Lahko pa se bo s

DELO DOBIJO DELO DOBIJO

THE TELEPHONE CO. POTREBUJE

ženske za hišno oskrbovanje ZA POSLOPIJA V MESTU

Poln ali delni čas, šest noči v tednu
Od 5:10 pop. do 1:40 zjutraj
stalno delo.

Zahteva se državljanstvo. Zglasite se v
Employment Office, 700 Prospect Ave. soba 901
od 8 zjutraj do 5 popoldne vsak dan
razen v nedeljo

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

Sprejme se

dve ženski za čiščenje, obe za
ponoči. Zglasite se v uradu na
842 E. 79. St. ali pokličite HE
2000. (x)

MALI OGLASI

Za novoporočence!

Proda se malo rabljeno pohi-
štvo, lepe svetilke in električni
šivalni stroj, lepa bela Grand
kuhinska peč na plin; vse v
dobrem stanju. Oglasite se po
5 uri zvečer na 1857 E. 63. St. (x)

Stanovanje v najem

V najem se odda 5 lepih, na-
novno papiranih sob; oddajo se
mimni odrasli družini. Na 1123
Addison Rd. zgorej. Vse udob-
nosti in centralna gorkota. (x)

PRIPRAVITE VAŠ FURNEZ!

Novi furnezi za premog, plin, olje,
gorko vodo ali paro.
Resetting \$15 — čiščenje \$5
Air-Conditioning,
Honeywell Thermostat
Lahka mesečna odplačila

Chester Heating Co.

1193 Addison Rd.

ENdicott 0487 (x)

Rodney Adams Heating

Service

Instaliramo nove furneze

na plin in premog.

Popravimo vse vrste furneze.

Instaliramo pihalnike

in termostate

Za točno postrežbo

pokličite

KE 5200

550 E. 200. St. (x)

Hiša naprodaj

Proda se hiša na Coit Rd. 5
sob spodaj, 5 zgorej, za vsako
stanovanje furnez, dvojna ga-
raža; spodaj se lahko vselite ta-
koj. Na odplačila. Lastnik je
na 1903 W. 54. St. (164)

Lastnik sam prodaja

Ena hiša je za eno družino,
7 sob, dvojna garaža. Nahaja
se na 212. cesti blizu SDD v
Euclidu. Druga hiša je pa 8
sob za 2 družini, spodaj je zdaj
prazno. Nahaja se na School
Ave. blizu cerkve in šole v Col-
linwoodu. Obe hiši sta v do-
brem stanju. Podrobnosti se
izve na 15611 School Ave. ali
pokličite GL 1727. (166)

Vino

Prvovrstno ohlajeno vino. Posebnost za
ta mesec \$2.50 galon.

Emery's Bar

961 Addison Rd.

Odprto do 2:30 zjutraj. (169)

Popravljamo

Popravljamo pralne stroje,
vacuum čistilce, električne likal-
nike, šivalne stroje in druge
električne predmete. Mi kupimo
in prodajamo pralne stroje. Pri-
demo jih iskati ter jih pripelje-
mo na dom.

St. Clair Repair Service

7502 St. Clair Ave.

EN 7215.

Pivo

Pivo na zaboj raznih vrst dobite pri

Emery's Bar

961 Addison Rd.

Odprto do 2:30 zjutraj. (169)

Ako iščete

dobrega popravilca za vaše
čevlje, pridite k nam. Vedno
prvovrstno delo. Popravljamo
stare čevlje. Cene zmerne in fi-
no delo.

FRANK MARZLIKAR

16131 St. Clair Ave.

(Tues. x)

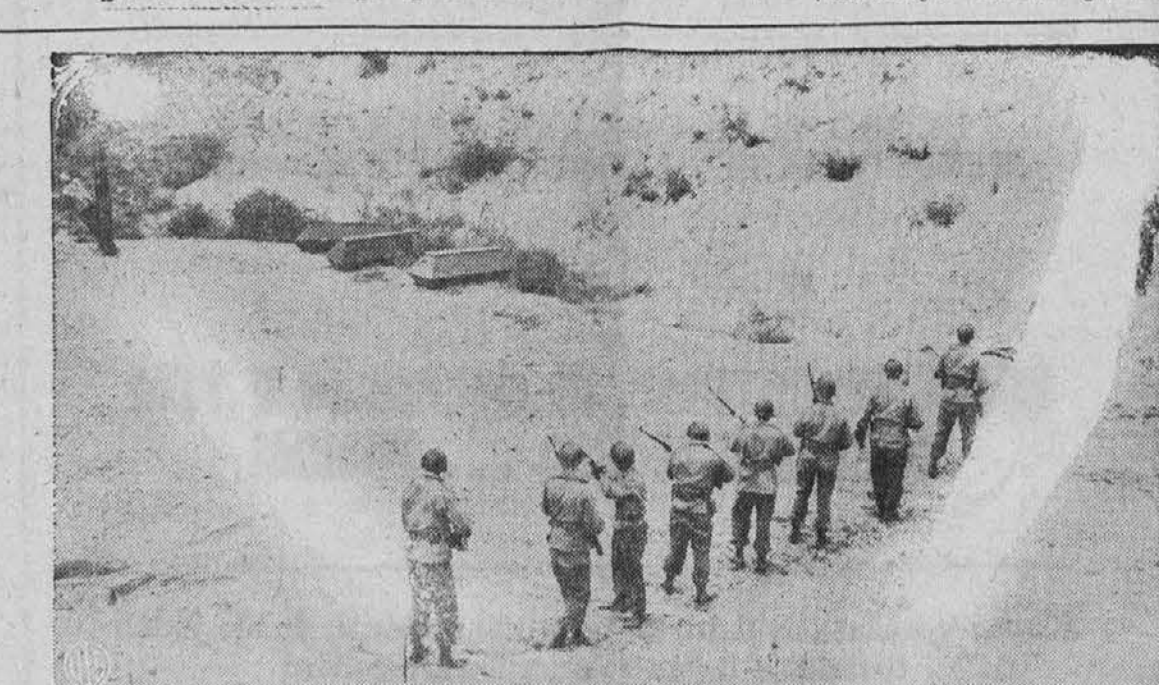
ANY BONDS TODAY?

By Jack Benny

Illustrated by Lichty

"Mr. Bunker is dieting again and wants to know if you'll
give her a War Stamp in place of the dessert."

Ko je še divjala vojna vihra v Evropi, so zavezniške čete ujele nemškega SS truper-
ja v civilni obleki, ki je spijonil v okolici Desenburga. On in še pet njegovih tovarišev
je bilo postavljenih pred vojno sodišče, obsojenih na smrt in tudi takoj ustreljenih. Ob-
sodbo so izvršili strelci 9. ameriške armade, ki nam jih kaže gornja slika.

Pomagajte Ameriki, kupujte

vojne bonde in znamke.

M. Jacoby - R. Leigh:

POROČNIK INDIJSKE BRIGADE

ROMAN

Warrenton se je zvrnil s ječi krčevito z obema rokama. konja ...

A Vickers je drvel naprej in ga gnil konj poleg njega se je gnil konj padlega generala ...

Vickers je hropel: "Naprej ... Naprej!"

Nihče ni slišal več njegovega klica, toda vsa dolga vrsta vojakov je neodjenljivo drvela naprej.

Geoffrey je pomislil. "Samo še minuto ... ali dve ... in potem ..."

Spet je treščila granata. Geoffreya je vrglo s konjem vred. Mimo njega so vojniki nezadržano besneli naprej, slepi, nepremagljivi ...

Geoffrey je za trenutek začutil bolečino v levi nogi. Potipal se je zanj, a je videl, da ni ranjen, marveč da je bil zadet samo konj.

Spet je planil na noge. Trenutek je obstal in ni vedel, kaj naj počne. Mimo njega so še vedno drveli konjeniki.

Tedaj je zagledal, kako se žene proti njemu konj brez jezdeca.

"Zdaj!" je pomislil ter planil za njim. Čez nekaj trenutkov se mu je posrečilo, da je ujel vajeti in se pognal na konja.

Drvel je dalje, vzpodbadal konja neusmiljeno, vlekel va-

neka podobnega dejal tudi svojem prijatelju velikemu knezu, preden je odšel na fronto. Toda veliki knez se mu je samo nasmehnil in mu rekel, da mora tudi na Balaklavi nekdo zapovedovati in da naj nikar ne pozabi, da je topniški general in ne kaj drugega.

Zdaj pa! Ali se je zgodil čudež? Nekaj sto Angležev je predrla neosvojljivo prvo črto na Balaklavi in drvelo naprej. Na neosvojljivi, na nezavzeti Balaklavi!

Zavpil je pribočnik: "Naj bo general Uripkin s svojo konjenico pripravljen, da ustavi angleški napad!"

Suratkan je zdaj vedno bolj blede. Tudi on ni do kraja razumel, kaj se godi okoli njega. Kako je bilo mogoče, da so konjeniki indijske brigade mogli predreti do sem?

Tudi njemu se je zdelo, da vidi mladega majorja Vickersa, kako drvi proti njemu ...

Ruska pehota iz druge črte je začela streljati. Sovražnik se je torej že bližal tej! Grmeče rjovenje se je orilo vse bližje ...

General Volonov se je s spremstvom umaknil za tretjo črto, ker so zdaj tudi Angleži iz doline namerili topove na Ruse. Okoli njega in Surata so se začele razletavati granate.

Volonov je kričnil: "Naj napade konjenica!"

Mimo njiju je zdrvel štiri-najsti kosaški polk kakor črn oblak prahu.

Suratkan se je nasmejal: "Ti jih bodo strli!"

Toda njegov nasmeh je bil trpek in ustnice so mu drhtele.

Volonov je molčal in zrl predse. Izgubil je zaradi tega nerazumljivega dogodka vso moč in ni bil več sposoben za misli ni za to, da bi se dajal kaka povelja.

Kako dolgo je ta otopelost trajala — minute ali ure? ...

Zadnje, kar je general Volonov videl, je bil hudourni oblak njegovih kozakov, ki se je v divjem begu vračal. Lastni njegovi, ruski topovi so bili zdaj namerjeni nanje in so rigali vanje ogenj in železo.

Volonov je hotel še nekaj povedati zadnjemu častniku, ki

je ostal ob njem, a ta trenutek je treščila granata predenj.

Ta granata, ki je ubila poveljnika ruske vojne sile na Balaklavi, je raztrgala tudi Suratovega konja ...

Ko se je kan osvestil in zagledal poleg sebe mrtvega Volonova, ga je popadla groza: zdaj je bilo vse izgubljeno!

Že je videl, kako so prvi konjeniki indijske brigade leteli čez topove in gnali pred sabo ruske vojske ... Divji krik in streljanje je prihajalo vse bližje ...

Kan se je s težkmi trudom izvlekel izpod konja. Roka mu je sama od sebe segla za pas in izvlekla samokres.

Trenutek je stal neodločeno in ni vedel, kam naj beži.

Potem se je še enkrat obrnil proti topovom.

Tedaj pa, kakor da ga je nekaj udarilo in vrglo na kolena: Proti njemu je jahal Geoffrey Vickers gologlav, krvavih oči, s kopjem v roki.

V nekaj sekundah se je igra razvila do konca.

Suratkan je dvignil samokres in meril.

Videl je samo še, kako je Vickers dvignil kopje in ga za-

bi se ganil z mesta, kakor začaran po pogledu svojega nasprotnika je nepremično, kakor prikovan čakal na enem mestu. Ni se mogel ganiti niti toliko, bi si upal z roko ujeti kopje, ki ga bo Anglež vsak trenutek zapodil vanj ...

Vickers je zdrnil s konja, toda kopje mu ni padlo iz rok. Na tleh se je počasi zopet vzravnal in pokleknil. Glava mu je bila teža kakor svinec. Zdaj mu je kopje padlo iz rok. Glava mu je omahnila na prsi. Oči so se mu brez moči zabodele v zemljo.

Popadla ga je silna želja, da bi se iztegnil in zaspal, zaspal ...

Zdelo se mu je, da se je zemlja pred njegovimi očmi začela ozivljati ...

Videl je pred sabo vso indijsko brigado, kako v napadnih vrstah drvi naprej ...

Vojaki in konji so bili majhni kakor igračke ... Sredi vrveža in drvenja je zagledal Elizabeto ... Begala je med konji,

kakor da koga išče ... nje je zagledal Perry nju ... Perry se je prijel čez pas, jo sebi na sedlo in oddr naprej ... čez druge čez metež ... njegov dvignil nad bojišče in zraku ... in izginil ...

Pred Geoffreyevimi bila spet zemlja ... ženj od njega kopje. "Samo to še!" mu je po možganih. "Prej umreti! Samo še Surat Balaklava je zavzel Lord Raglan zdaj got skakuje Sebastopolj ... še Surata! ..."

Z zadnjo, umirajočo veško močjo je trdno pje in ga krčevito oklo. Zdaj je bilo pred jasno.

Pred sabo je videl to spačeni obraz vražnika.

(Konec prihodnjega)

Kupujte vojne

POPRAVLJAMO STREHE VRŠIMO VSAKOVRSNO GRADBENA DELA

Prenovljenje je naša posebnost. Sedaj dobimo material za prenovljenje in popravilo STREHE POKRIVAMO OD \$75.00 Vse delo je prvotno in v vaše zadovoljstvo. Zelite, se plačevanje uredi na lahka plačila. Se priporočamo za naklonjenost.

KOVAC BROS GENERAL CONTRACTORS KE 5030 956 E. 185. ST.

Ne čakajte, kadar ste bolni!

Pridite takoj k meni, da vam razložim v vašem lastnem jeziku, kaj lahko storim za vas. Pravočasna in pravilna preiskava bolezni prinese mnogo krat lahko ozdravljenje. V mojih 15 letih skušnje v bolnišnici sem bil uspešen v zdravljenju zastarelih bolezni kot je revmatizem, bolezen v želodcu, mehurju (Prostate) na vodi in podobno.

DR. PAUL W. WELSH

HYDROPATHIC CLINIC

423 Citizens Bldg.
850 Euclid Ave.Uradne ure:
10 do 4 razen v sredo
in po dogovoru.
Telefon: MAIN 6016
(Tues.-x)

THEY SAVE IT!

Every drop of fat is saved at the AAF Convalescent Center, Pawling, N. Y. Here, Cpl. Roy Barks, first cook, helps second cook Pvt. Eugene Olander drain fat from meat. Approximately 200 pounds of fat are saved in the Center.

Ali iščete delo?

Ako iščete delo v kaki tovarni, ki izdeluje vojne potrebščine

NE POZABITE NAJPRED POGLEDATI V KOLONO NAŠIH MALIH OGLAŠOV!

SKORO VSAK DAN IŠČE KAKA VOJNA INDUSTRIJA TE ALI ONE VRSTE DELAVCEV

VOJNE INDUSTRIJE, KI OGLAŠAJO V TEM DNEVNIKU IŠČEJO ... POMOČ!

Kadar vprašate za delo, ne pozabite omeniti, da ste videli tozadevni oglas v Ameriški Domovini

V času stavke voznikov truckov v Chicagu je Stric Sam prevzel obratovanje prevoznih sredstev v svoje roke. Nad 1,200 vojakov je bilo zaposlenih s trucki, da so v času stavke prevažali najpotrebnejše blago za civiliste. Pfc. Rudolph Kadner, za volanom, prejema navodila od Sgt. Francis Powell-a.

K. S. K. JEDNOTA

★★★★★

POSOJUJE DENAR

članom in nečlanom

na zemljišča in posestva

po 4% obresti

brez kake provizije

ali bonusa

★★★★★

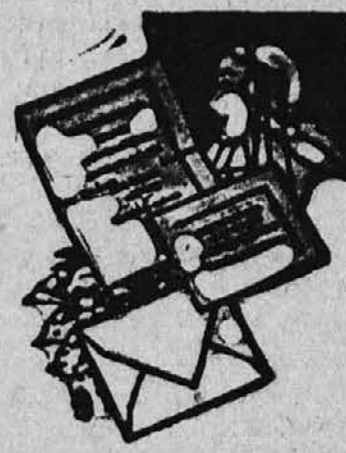
Posojila so napravljena na tak način, da glavnico odplačuje v mesečnih obrokih.

Za pojasnila in informacije pišite na:

GLAVNI URAD K. S. K. JEDNOTE

351-53 NORTH CHICAGO STREET

JOLIET, ILLINOIS

ŽENINI IN NEVESTE

Naša slovenska unijska tiskarna vam tiska krasna poročna vabila po jako zmerni ceni. Priidite k nam in si izberite vzorec papirja in črk.

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Ave.

HENDERSON